



Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

# Een tonnetjeronde jersey met veranderde darmligging



naam aandoening  
**liggingsverandering maagdarmkanaal**

verschijnselen  
**acuut wegvallen van de melkproductie, koliek (buikpijn), geen of afwijkende mest, dikke buik (met name rechts)**

oorzaak  
**rantsoengerelateerd, vaak geen directe oorzaak**

behandeling  
**chirurgisch ingrijpen**

Het was een prachtige voorjaarsdag, ik was met mijn jongste zoon lekker het water op geweest en we aten laat. Net begonnen aan een verdiend avondmaal belde mijn collega, toch maar even oppakken onder het eten. Ze was bij een jerseykoe geroepen en vroeg om advies, dan wel hulp. Een dag eerder gaf de koe nauwelijks melk meer, de veehouder was een dag weg geweest en zag bij thuiskomst dat het niet goed ging met de koe. Hij besloot haar te drenchen, waarna de koe flink opzwol. Omdat ze er slecht aan toe was, belde hij de praktijk. Mijn collega had de koe grondig onderzocht. Uit alles bleek dat er een ligtingsverandering in het maagdarmkanaal aanwezig was en er geen passage meer mogelijk was van darminhoud.

De meest hoopvolle behandeling was de koe openmaken en de darmen weer goed leggen. Ik was niet zo optimistisch over een goede afloop, maar de veehouder wilde de koe graag deze kans geven. Vanwege de complexiteit en de risico's van de operatie was een extra handje wel noodzakelijk. Terwijl mijn collega alles klaarmaakte voor de operatie, at ik snel mijn bord leeg en stapte ik in de auto. Ze had niet overdreven. De kleine jersey was echt tonnetjerond, had buikpijn, voelde helemaal koud aan en kon bijna niet meer

op haar poten staan. Samen maakten we heel voorzichtig de buik aan de rechterkant open om maar niet de sterk opgezwollen darmen te beschadigen. De lebmaag lag op z'n plek, maar was veel groter en voller dan normaal (gevuld met water uit de pens) en we kwamen sterk overvulde darmlissen tegen met veel gas erin. Om goed te kunnen bepalen hoe alles lag haalden we darmdelen naar buiten, we rommelden flink met de darmen in de buik en we legden alles zo goed mogelijk weer op z'n plek. De veehouder vond het geweldig en was diep onder de indruk van ons werk. Eerlijk is eerlijk, wij wisten echt niet hoe de darmen nu precies lagen, maar we zagen de koe wel steeds dunner worden en hebben door ons gemanipuleer de passage weer op gang gebracht. Nadat we alle lagen van de buikwand weer hadden dichtgehecht, kreeg de jersey van ons nog een sterke pijnstiller, antibiotica en een laxemiddel. De jersey stond er opgelucht bij, wij hadden ons uiterste best gedaan en nu was het afwachten. De volgende dag hadden we al vroeg een video in de app, ze lag heerlijk te herkauwen en er was veel waterdunne mest afgekomen. Er was weer passage in het maagdarmkanaal en iedereen was blij. Na een paar dagen gaf de koe alweer flink melk.